PREDLAGATELJ: ŽUPAN OBČINE JESENICE
PRISTOJNOST: OBČINSKI SVET OBČINE JESENICE
POROČEVALEC: MATEJ SMUKAVEC, VODJA ODDELKA ZA OKOLJE IN PROSTOR

INFORMACIJA O PROBLEMATIKI POBOČNIH MASNIH PREMIKOV V ZALEDJU KOROŠKE BELE

V zaledju naselja Koroška Bela je že vrsto let mogoče opaziti spremembe, ki jih povzročajo pobočni masni premiki, le-ti pa so posledica geološke in tektonske zgradbe območja. Območje je podvrženo različnim tipom pobočnih masnih premikov (plazovi, skalni podori in drobirski tokovi), ki ob ekstremnih vremenskih pojavih ali potresu lahko sprožijo in ogrozijo Koroško Belo ter njene prebivalce.

Pobočni masni premiki so aktivni že več let, glede na zgodovinske vire in pretekle raziskave pa so se pobočni masni premiki zgodili tudi že v preteklosti (npr. 1789). Geološki zavod Slovenije od leta 2005 v okviru različnih projektov spremlja pobočne masne premike na zadevnem območju. Trenutno so največje spremembe opazne na plazu Potoška planina in plazu Čikla. Podrobnejše informacije o posameznih projektih in izvedenih opazovanjih so podane v prilogi Problematika pobočnih masnih premikov v zaledju naselja Koroška Bela, ki jo je pripravil Geološki zavod Slovenije.

Območje Potoške planine je bilo opazovano skozi mednarodni projekt I2GPS, na podlagi katerega je bil v letu 2010 vzpostavljen sistem opazovanja premikov na samem plazu. V letu 2013 so bile v okviru doktorskega dela Tine Peternel izvedene geodetske meritve na Potoški planini, ki so skupaj z drugimi raziskavami potrdile, da je območje lahko potencialno izvor drobirskega toka, ki bi lahko ogrozil Koroško Belo. V okviru projekta RECALL, ki se je začel v 2015 in zaključil v letošnjem letu, je bil vzpostavljen sistem za opazovanje premikov. Izvedena so bila snemanja Potoške planine v spodnjem delu plazu. Snemanja so dosedanjim raziskavam dodala tudi časovno komponento, torej kako se premiki plazu odvijajo.

Pri projektu RECALL so, v okviru kooperativne skupine, ki je opazovala plaz na Potoški planini, sodelovali tudi prebivalci Koroške Bele. Izsledki projekta RECALL, kot tudi izsledki dosedanjega opazovanja pobočnih masnih premikov v zaledju Koroške Bele so bili v pomladi 2017 predstavljeni krajanom Koroške Bele, ki so z namenom aktivnega sodelovanja, predvsem pa tekočega obveščanja o zadevni problematiki in izvajanju nadaljnjih aktivnosti, oblikovali civilno iniciativo. Občina Jesenice je na pobudo predstavnikov Civilne iniciative Plaz Koroška Bela v mesecu juniju 2017 organizirala sestanek, na katerem so bile izmenjane informacije, predstavljene dosedanje aktivnosti ter sprejeti sklepi za nadaljnje sodelovanje in izvedbo nadaljnjih aktivnosti. Določene aktivnosti, na podlagi zahtev civilne iniciative, so bile s strani Občine Jesenice že izvedene (ogled struge potoka Bela,

pridobljene informacije pristojnih državnih institucij – MOP, Direkcija za vode, Zavod za gozdove RS; objave informacij o navedeni problematiki v medijih,…), Občina Jesenice pa predstavnike civilne iniciative o vseh aktivnostih v zvezi s pobočnimi masnimi premiki sprotno obvešča.

V okviru projekta RECALL ter sofinanciranja Občine Jesenice in družbe JEKO, d.o.o. je bila letos pomladi izvedena razširitev dostopne poti do druge hudourniške zaplavne pregrade nad vasjo Koroška Bela, kar bo omogočilo njeno redno vzdrževanje in praznjenje struge potoka Bele, s tem pa zmanjšanje poplavne ogroženosti naselja.

Občina Jesenice od leta 2012 opozarja pristojne institucije o spremembah pobočnih masnih premikov v zaledju Koroške Bele, aktivno je sodelovala tudi v projektu RECALL in tudi po njegovem zaključku ohranja stik z Geološkim zavodom Slovenije, s katerim si izmenjuje informacije o pobočnih masnih premikih ter načrtuje nove raziskave območja. Občina Jesenice izvaja tudi terenske oglede ter opažanja z ogledov sporoča pristojnim službam. Občasno s članki preko različnih medijev obvešča občane o aktivnostih v povezavi s pobočnimi masnimi premiki.

Po razpoložljivih informacijah je konec avgusta Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije z Geološkim zavodom Slovenije podpisalo pogodbo, na podlagi katere bo Geološki zavod Slovenije izvedel podrobno tektonsko-geomorfološko in inženirskogeološko kartiranje širšega zaledja Koroške Bele, izvedbo geomehanskih in hidrogeoloških raziskav ter geofizikalne meritve in geodetske meritve in interpretacije (priloga - Projektna naloga Izdelava celovitih geoloških strokovnih podlag in izdelava modela monitoringa za oceno ogroženosti naselja Koroška Bela s pojavi pobočnega masnega premikanja, naročnik MOP). Na podlagi rezultatov bodo določena območja transporta in odlaganja sedimentov drobirskih tokov. Na ta način bo mogoče oceniti izpostavljenost naselja in njegovih prebivalcev. Občina Jesenice bo pri navedenih raziskavah sodelovala z izvedbo infrardečega snemanja in fotogrametrijo območja.

Z obravnavanega območja priteka tudi več vodotokov, predvsem hudournikov, ki se nad Koroško Belo združijo v potok Bela. Potok Bela skozi naselje teče po regulirani strugi. S predstavniki koncesionarja za vzdrževanje vodotokov podjetjem VGP Kranj in predstavniki civilne iniciative je bil v mesecu juliju opravljen ogled struge potoka Bela, na katerem je bilo ugotovljeno, da je v strugi je razmeroma malo plavin, ki bi jih bilo potrebno odstraniti, je pa potrebno odstraniti obrežno vegetacijo, predvsem drevje, ki raste v sami strugi potoka. Zadrževalne in ustalitvene pregrade so v dobrem stanju, več podslapij pa je poškodovanih in jih bi bilo potrebno popraviti. Predstavniki podjetja VGP Kranj bodo še v letošnjem letu pripravil program sanacije struge Bele skozi naselje Bela, ki bo podlaga za posege v strugo v prihodnjih letih. V omenjenem podjetju bodo prav tako letos izdelali idejno zasnovo še ene zadrževalne pregrade nad Koroško Belo, ki bo dodatno zadrževala material, ki se sproža na pobočnih premikih v zaledju Koroške Bele in ga potok Bela v obliki plavin transportira po strugi. Program sanacije in idejna zasnova bosta predstavljena tudi prebivalcem Koroške Bele.

Glede na vse navedeno bo Občina Jesenice nadaljevala z aktivno vlogo opozarjanja in sodelovanja pri spremljanju pobočnih masnih premikov v zaledju Koroške Bele in izvedbi geoloških raziskav, s katerimi se bodo pridobili ustrezni podatki o potencialni ogroženosti prebivalcev Koroške Bele. Še naprej bo sodelovala z Geološkim zavodom Slovenije, opozarjala pristojne državne institucije o problematike ter o vsem tem sprotno obveščala civilno iniciativo, prebivalce Koroške Bele in periodično tudi občinski svet.

PREDLOG SKLEPA:
Na podlagi 14. člena Statuta občine Jesenice (Ur. list RS, št. 101/2015) in 119. člena Poslovnika o delu občinskega sveta občine Jesenice (Ur. list, št. 2/2016) predlagam v razpravo in sprejem naslednji

SKLEP:
Občinski svet občine Jesenice se je seznanil z Informacijo o problematiki pobočnih masnih premikov v zaledju Koroške Bele.

ŽUPAN
Tomaž Tom MENCINGER

Pripravila:
dr. Tina Peternel, univ. dipl. inž. geol.
Andraž Tolar, dipl.inž. grad.

Datum: 29. 8.2017
Št.: 354-16/2012

Prilogi:
- Problematika pobočnih masnih premikov v zaledju naselja Koroška Bela, Geološki zavod Slovenije,
- Projektna naloga Izdelava celovitih geoloških strokovnih podlag in izdelava modela monitoringa za oceno ogroženosti naselja Koroška Bela s pojavi pobočnega masnega premikanja, Ministrstvo za okolje in prostor